

Sprawozdanie z I Konferencji Onkologii Okulistycznej, Kraków 25-26 maja 2006 r.

Anna Kubatko-Zielińska, Joanna Kobylarz

W dniach 25 i 26 maja 2006 r. odbyła się w Krakowie I Konferencja Onkologii Okulistycznej zorganizowana przez dr hab. n. med. Bożenę Romanowską-Dixon i współpracowników z Katedry Okulistyki i Kliniki Okulistyki i Onkologii Okulistycznej Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W Konferencji wzięli udział zaproszeni wybitni specjaliści w dziedzinie onkologii okulistycznej – profesorowie Bertil E. Damato z Wielkiej Brytanii, Martine J. Jäger z Belgii, Jacek J. Kański z Wielkiej Brytanii, Tero Kivelä z Finlandii, Leonidas Zografos ze Szwajcarii – oraz profesorowie okulistyki i innych specjalności z Polski: Walentyna Balwierz (onkolog i hematolog dziecięcy), Mirosława Grałek, Bronisława Koraszewska-Matuszewska, Janusz Pawłęga (onkolog i radioterapeuta), Krystyna Pecold, Jacek Pietrzyk (pediatra i genetyk), Marian Reinfuss (onkolog i radioterapeuta), Wanda Romaniuk, Maria Starzycka, Zbigniew Zagórski, Helena Żygulska-Mach. W obradach uczestniczyło 307 osób. Leki i aparaturę okulistyczną przedstawiało 14 wystawców. Dr hab. n. med. Bożena Romanowska-Dixon uroczyście otworzyła Konferencję na Zamku Królewskim na Wawelu. Następnie prof. dr hab. n. med. Marian Reinfuss, konsultant krajowy w dziedzinie radioterapii onkologicznej, wygłosił wykład inauguracyjny na temat osiągnięć krakowskiego ośrodka onkologicznego. Wykład o historii onkologii okulistycznej w Krakowie przedstawiła dr hab. n. med. Bożena Romanowska-Dixon. Przypomniała zasługi profesora Mariana Wilczka i profesor Heleny Żygulskiej-Mach w zorganizowaniu w 1968 r. w Krakowie jednego z pierwszych europejskich ośrodków nowoczesnego leczenia nowotworów wewnątrzgałkowych u dorosłych i dzieci. Zaprezentowana została współpraca z innymi ośrodkami i klinikami w kraju i za granicą. Dotychczas ukazało się ponad 100 publikacji z zakresu onkologii okulistycznej opracowanych w krakowskiej klinice. Obecnie prowadzone są liczne programy badawcze zarówno o charakterze klinicznym, jak i doświadczalnym.

Kolejnym punktem programu był pokaz renesansowych tańców dworskich do muzyki wykonywanej na dawnych instrumentach. Goście podziwiali je na dziedzińcu zamku królewskiego. Następnie w restauracji na Wzgórzu Wawelskim odbyło się przyjęcie powitalne, o którego oprawę muzyczną zadbała Jazz Band Ball Orchestra.

Program drugiego dnia Konferencji tworzyły trzy sesje naukowe, obejmujące tematy: 1. guzy wewnątrzgałkowe – epidemiologia, diagnostyka, rokowanie i przeżycie, 2. guzy wewnątrzgałkowe u dorosłych, 3. siatkówczak i nowotwory oczodołu. Wygłoszono 20 referatów. Obrady odbywały się w nowym Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego (ryc. 1).

W pierwszej sesji profesor Tero Kivelä (ryc. 2) przedstawił wykład na temat epidemiologii i rokowania w czerniaku naczyniówki i siatkówczaku w Skandynawii. Podał, że dzięki wczesnemu wykrywaniu w Finlandii przeżywa 98% chorych z siatkówczakiem.

Doktor Jolanta Orłowska-Heitzman z Katedry Patomorfologii CM UJ wygłosiła referat dotyczący diagnostyki różnicowej przerzutów wewnątrzgałkowych. Zespół autorów z Krakowa przedstawił dwie prace dotyczące przeżycia chorych z czerniakiem naczyniówki leczonych brachyterapią kobaltową w latach 1968-1996 (417 chorych) i leczonych innymi metodami w latach 1997-2000 (258 chorych). Profesor Martine J. Jäger w swoim referacie stwierdziła, że ekspresja antygenów HLA klas I i II, wysoka gęstość makrofagów i drobnych naczyń, obecność specyficznych cech macierzy pozakomórkowej i monosomia 3. pogarszają rokowanie w czerniaku błony naczyniowej, ponieważ stanowią część fenotypu, który charakteryzuje wysoce złośliwego guza.

W dyskusji dotyczącej metod leczenia siatkówczaka zabrali głos: prof. Tero Kivelä, prof. Maria Starzycka, doc. Bożena Romanowska-Dixon, prof. Janusz Pawłęga.

W drugiej sesji profesor Leonidas Zografos (ryc. 3) omówił, stosowaną w nielicznych ośrodkach, terapię protonową w leczeniu guzów wewnątrzgałkowych. Przedstawił też nowe metody leczenia przerzutów czerniaka w postaci chemioterapii dowątrobowej i iniekcji dogałkowych. Ponadto podał, że po napromienianiu, które doprowadza do suchego oka, korzystna jest implantacja komórek macierzystych pobranych przed leczeniem.

Profesor Bertil E. Damato omówił postępy w leczeniu czerniaka błony naczyniowej. Stwierdził, że wciąż jeszcze rozpoznanie stawiane jest zbyt późno. Profesor Tero Kivelä podał, że w leczeniu przerzutów czerniaka błony naczyniowej obecnie stosuje się dobrą chemioterapię, która powoduje poprawę u 7-44% chorych, a przeżycie wynosi 14-17 miesięcy. W dwóch następnych referatach autorzy z Poznania i z Krakowa omówili wyniki miejscowej resekcji czerniaków naczyniówki i ocenili, że jest to korzystna metoda leczenia w przypadku guzów o określonych lokalizacji i wielkości. Kolejna praca autorów z Krakowa dotyczyła leczenia guzów wewnątrzgałkowych z zastosowaniem terapii fotodynamicznej z użyciem werteporfiny i fototrombozy indukowanej zielenią indocyjaninową. W dalszych pracach zespół autorów z krakowskiego ośrodka przedstawił wyniki leczenia guzów wewnątrzgałkowych przezreniczną termoterapią oraz powikłania po leczeniu brachyterapią czerniaków ciała rzęskowego i naczyniówki. W dyskusji udział wzięli: prof. Bertil E. Damato (ryc. 4), prof. Helena Żygulska-Mach, prof. Krystyna Pecold, prof. Tero Kivelä, doc. Bożena Romanowska-Dixon, dr Krzysztof Krzystolik.

Trzecia sesja dotyczyła siatkówczaka i guzów oczodołu. Profesor Jacek Pietrzyk, z Polsko-Amerykańskiego Instytutu Pediatrii CM UJ w Krakowie, wygłosił wykład, w którym omówił mutacje genowe w siatkówczaku. Poznanie tych zaburzeń jest podstawą leczenia przyszłości, tzn. terapii genowej. We wspólnych pracach z Kliniki Okulistyki CM UJ i z Kliniki Onkologii i Hematologii Dziecięcej Polsko-Amerykańskiego IP CM UJ

Ryc. 1. Sala obrad w Audytorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Ryc. 3. Prezydium 2. sesji (od lewej): prof. Leonidas Zografos, prof. Krystyna Pecold.

Ryc. 2. Prezydium 1. sesji (od lewej): prof. Tero Kivelä, prof. Martine J. Jäger, prof. Helena Żygulska-Mach, prof. Zbigniew Zagórski.

przedstawiono znaczenie chemioterapii w skojarzonym leczeniu siatkówczaka. Autorki oceniły, że wprowadzenie chemioredukcji przed leczeniem miejscowym siatkówczaka pozwala zmniejszyć liczbę enukleacji i wskazań do radioterapii z pól zewnętrznych, a tym samym zmniejszyć ryzyko występowania ciężkich powikłań, ale także zastosować bardziej oszczędzające leczenie miejscowe. Profesor Mirosława Grałek w swoim wystąpieniu omówiła obraz kliniczny, diagnozowanie i leczenie mięsaka mięśni prądkowanych, które nadal jest trudne. Autorzy z Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej CM UJ zaprezentowali pracę na temat rekonstrukcji chirurgiczno-protetycznej po egzenteracji oczodołu. Praca ta ze względu na przedstawione w niej wyniki została przyjęta z dużym uznaniem. Autorzy zebrali wiele pochwał.

Organizatorka Konferencji dr hab. n. med. Bożena Romanowska-Dixon podziękowała wszystkim gościom, autorom oraz uczestnikom spotkania w Krakowie i wyraziła nadzieję, że kon-

Ryc. 4. Wywiad dla TVP w przerwie obrad: prof. Bertil E. Damato, dr hab. Bożena Romanowska-Dixon.

ferencje naukowe na temat onkologii okulistycznej będą mogły odbywać się cyklicznie co dwa lata. Na zakończenie Konferencji wszyscy uczestnicy zostali zaproszeni na bankiet przygotowany w restauracji Hawelka w Krakowie.